

PREMIOS DA CULTURA 2012

PREMIOS DA CULTURA GALEGA 2012

Os Premios da Cultura de Galicia constitúen un acto de agradecemento colectivo ao labor creativo e ao esforzo polo desenvolvemento cultural de Galicia que realizan día tras día artistas, profesionais, entidades e agrupacións sociais, dentro e fóra das nosas fronteiras.

A Xunta de Galicia realiza anualmente esta convocatoria de recoñecemento á excelencia nos diversos ámbitos da cultura, desde as letras ás artes plásticas, a música, o patrimonio, as artes escénicas, o audiovisual e á súa expansión no mundo. Unha mostra do mellor da vitalidade cultural de Galicia na actualidade.

Arte en bronce como recoñecemento dos méritos e do traballo dos premiados

As pezas escultóricas que reciben nesta edición os premiados son obra do artista ourensán Xosé Cid. Expressa a través delas unha imaxe de elevación firme, un espírito de impulso que nos lembra a forza e a liberdade dunha árbore que nace da terra e que volve a ela, na procura das mesmas raíces das que saíu, nun diálogo permanente entre pasado e futuro. Nesa forma dinámica Cid propón unha apertura, unha especie de fiestra, como símbolo do espallamento cara a outras culturas.

Xurado 2012

Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria

Consello da Cultura Galega

Universidade de Santiago de Compostela

Universidade de Vigo

Universidade da Coruña

Real Academia Galega

Real Academia Galega de Belas Artes Nosa Señora do Rosario

Profesionais do ámbito cultural:

Luís González Tosar, escritor e presidente do Centro PEN Galicia

Antón Pulido Novoa, artista plástico

Fernanda del Nido, cineasta e produtora audiovisual

Henrique Alvarelos, editor e escritor

CINC CENTRO DE INNOVACIÓN CULTURAL

CREATIVIDADE
AO ABEIRO DUNHA
ARQUITECTURA
SINGULAR

Situada en Santiago de Compostela, a Cidade da Cultura de Galicia erixese no cumio do monte Gaiás como un fito arquitectónico do novo século dedicado ao coñecemento e á creatividade. Deseñada polo arquitecto americano Peter Eisenman para acoller as mellores expresións da cultura de Galicia e do mundo, nace como espazo de innovación e dinamización do noso tecido de industrias culturais, como unha plataforma para lle dar visibilidade ao mellor das nosas expresións artísticas e como un punto para o intercambio de ideas e experiencias, conectando Galicia ás redes nacionais e internacionais de creatividade e coñecemento.

O Centro de Innovación Cultural (CINC) é desde 2012 o novo corazón tecnolóxico galego. Neste edificio está situada a sede da Axencia de Modernización Tecnolóxica de Galicia e o Centro Integral de Proceso de Datos, ademais da propia Fundación

Cidade da Cultura. Nas súas salas desenvoléreronse nos últimos meses algúns dos principais encontros para o diálogo internacional, de acordo coas actuacións previstas no Plan estratéxico do Gaiás aprobado en 2012: o Foro Internacional de Espazos para a Cultura, o ciclo ConCienzia, coa participación do premio Nobel de Química Ei-ichi Negishi e do Premio Nobel de Medicina Tim Hunt, a presentación de *Los hijos de los días* do escritor Eduardo Galeano, os Seráns do TAC de música contemporánea, o concerto de recuperación das anotacións musicais de Eugenio Granell no centenario do seu nacemento etc.

A formación especializada e de calidade para os profesionais, o aproveitamento e creación de sinerxías entre tecnoloxía, innovación e os distintos ámbitos produtivos, e a consolidación dun espazo para o coñecemento e para o debate aberto á cidadanía están en marcha no CINC.

XUNTA DE GALICIA

PREMIADOS 2012

da Crítica Española para poesía e novela en lingua galega, co premio Escritor na súa Terra, da AELG, e coa Insignia de Ouro da Universidade de Santiago en 2012. A súa obra súa está traducida a varios idiomas.

PREMIO CULTURA GALEGA DAS ARTES ESCÉNICAS

O CADRO ARTÍSTICO AIRIÑOS formouse no ano 1933, na parroquia rianxeira de Asados, da man dos curmáns de Castelao e arredor do Centro Galeguista, que se-

mentaron no lugar a afección polo teatro. Tras a interrupción inevitable no contexto da Guerra Civil, a parroquia retomou a actividade teatral nos anos 40, alentada por unha ansia veciñal compartida de contar cun espazo creativo e en galego, malia o contexto político da época. Aínda con Rafael Dieste no exilio, o grupo representou en 1961 *A fiestra valdeira* e xa coa chegada da democracia asumiou con entusiasmo a posta en escena d'*'Os vellos non deben de namorarse*, de Castelao, e d'*'Un ronsel de estrelas*, de Manuel António. Airiños fai este ano os seus primeiros oitenta de existencia, unha feliz andaina, en palabras de Dieste, unha maneira de sociabilidade, un xeito humilde e poderoso de facer teatro.

PREMIO CULTURA GALEGA DAS LETRAS

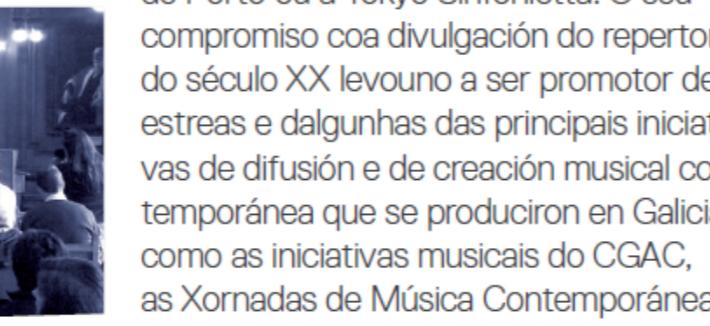
SALVADOR GARCÍA-BODAÑO ZUNZU-NEGUI pertence á Xeración das Festas Minervais e desde a súa xuventude desenvolve un constante labor cultural e intelectual no eido da literatura. Membro fundador do Museo do Pobo Galego, do PEN Clube de Galicia, da Fundación Castelao, da Asociación de Escritores e Escritoras en Lingua Galega, da Asociación de Tradutores Galegos e presidente do Ateneo de Santiago, desde 1992 é membro numerario na Real Academia Galega.

García-Bodaño conta cunha extensa producción tanto no terreo do relato curto, como no do ensaio e no xornalismo. É na súa creación lírica onde logra unha destacada singularidade, cunha exploración constante na linguaxe poética desde *Ao pé de cada hora* (1967) á recompilación editada como *Obra poética* en 1993, ou o libro *Cidade virtual*, en 2003. A calidade da súa escrita foi recoñecida co Premio

PREMIO CULTURA GALEGA Á PROMOCIÓN CULTURAL DE GALICIA

A ASOCIACIÓN INTERNACIONAL DE
ESTUDOS GALEGOS naceu como un

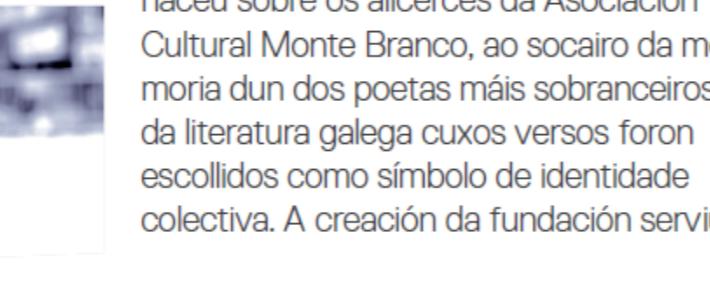
colectivo académico no ano 1985 nos Estados Unidos co obxectivo de crear unha cita periódica para que estudosos da cultura galega de todo o mundo puxesen en común as súas investigacións. Logo dos tres primeiros encontros académicos en América do Norte, o congreso comenzou a alternar sedes suramericanas e europeas ata a actualidade, vendo medrar a participación e a vitalidade da asociación da man dunha rede de centros de estudos galegos e de lectorados creados en universidades de distintos países. Coincidindo co vindeiro congreso, en 2015 en Buenos Aires, a asociación celebrará o seu tricésimo aniversario.

PREMIO CULTURA GALEGA DE MÚSICA

ÁS INICIATIVAS EN PROL DO PATRIMONIO CULTURAL

MANUEL RODEIRO iníciase na composición da man de Emmanuel Nunes en Lis-

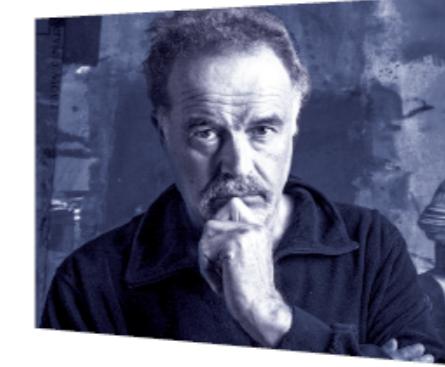

A FUNDACIÓN EDUARDO PONDAL naceu sobre os alicerces da Asociación Cultural Monte Branco, ao socaire da memoria dun dos poetas más sobranceiros da literatura galega cuixos versos foron escollidos como símbolo de identidade colectiva. A creación da fundación serviu

boa e de Francisco Guerrero en Madrid. A súa presentación en Galicia producise coa estrea de *Trío de Corda (á memoria de Cruz)*. A partir de entón, a súa música vén sendo interpretada por solistas e formacións instrumentais como o Court-Circuit de París, o Ensemble Drumming de Porto ou a Tokyo Sinfonietta. O seu compromiso coa divulgación do repertorio do século XX levouno a ser promotor de estreias e dalgunhas das principais iniciativas de difusión e de creación musical contemporánea que se produciron en Galicia, como as iniciativas musicais do CGAC, as Xornadas de Música Contemporánea da USC ou o Festival Internacional de Música Contemporánea de Vigo. Ademais das súas colaboracións en medios como crítico musical, como compositor do seu tempo vén colaborando co ámbito audiovisual e escénico. Desde 2003, é profesor da Escola Superior de Música de Cataluña.

PREMIO CULTURA GALEGA DAS ARTES PLÁSTICAS

MANUEL QUINTANA MARTELO fórmase na Escola Superior de Belas Artes de Sant Jordi de Barcelona, onde vive o ambiente artístico dos anos sesenta. Axiña inicia unha intensa traxectoria pictórica, con exposicións individuais en espazos como a Galería Miquel Adriá ou o Museo de Arte Contemporánea de Ibiza.

Nos 80 instálase en Galicia e participa en Atlántica. Está presente nas sucesivas edicións de Arco e a súa obra é acollida en galerías e salas institucionais. O traslado a Nova York nos 90 supón unha transformación do seu universo plástico cara a novos horizontes, nunha linguaxe representacional absolutamente propia e subxectiva. Galerías e museos europeos e americanos, entre eles centros de referencia como o Museo de Arte Moderno de Santo Domingo ou o Museo de Arte Contemporánea de Panamá, mostran a súa obra.

Xonxa, Continental e Urxa). Nesa tarefa de facer chegar a creación audiovisual á sociedade mantén unha permanente vinculación cos medios de comunicación,

dos que é colaborador habitual como crítico de cine e televisión. Involucrado na actividade de numerosas entidades culturais, desenvolve ademais a docencia en cursos especializados e é autor de diversas publicacións sobre a historia do cine galego.

PREMIO CULTURA GALEGA DAS ARTES PLÁSTICAS

DANI BOULOSA traza sobre a area para nós o percorrido polos diversos mundos da creatividade galega. Co movemento lene e fugaz dunha pluma de paxaro vainos trasladando aos espazos da cultura, dun a outro, abrindonos paso para a descuberta. E, como veu, desaparece. Arte efémera que queda.

Odaiko

O universo percusivo de Odaiko nace da mestura e da inquedanza por explorar as múltiples tradicións de ritmos e instrumentos do planeta. Levan no seu nome o son dominante dun vello e voluminoso tambor xaponés que hoxe vibra con intensidade a ritmo de muiñeira. Nas percusións, Juan M. Collazo, Fran Troncoso e Félix Rodríguez.

Laura Alonso e Javier Otero

A soprano Laura Alonso e o pianista Javier Otero ofrecénnos a estrea dunha versión adaptada para piano e voz da composición de Fernando Bvide *Dous cantares*, cun texto rosaliano. Esta obra foi construída orixinariamente para coro e piano e estreada en 2005 polo coro latinoamericano de Pittsburgh. *Dous cantares* parte de dous poemas pertencentes a *Cantares Gallegos*: un fragmento de "Airiños,

Nova Galega de Danza

aCadicanto

SON, PALABRA, MOVEMENTO. ENTREGA DOS PREMIOS DA CULTURA GALEGA 2012

"airiños aires" e de "Alborada", sen solución de continuidade e nun estilo sinxelo e inmediato, cunha calma aparente que só por momentos deixá albiscar o desacougo interior da poetisa.

Daniel Boulosa

Dani Boulosa traza sobre a area para nós o percorrido polos diversos mundos da creatividade galega. Co movemento lene e fugaz dunha pluma de paxaro vainos trasladando aos espazos da cultura, dun a outro, abrindonos paso para a descuberta. E, como veu, desaparece. Arte efémera que queda.

aCadicanto

Faise noite. Sae a lúa e as súas voces e sons fanse sitio nos muros da escuridade. Cadaquén escolle un nome e escribelo na noite para que o vexan as sereas. Tamén a música se deixa seducir polas palabras, din aCadicanto. Neste caso, polos versos de *Catavento ao norde*, de Carlos Rivero (Pontearas, 1920). Unha viaxe ao corazón como illa de curación.

aCadicanto. *Teu nome por mar e terra*. Guadi Galego (voz), Xabier Díaz (voz), Guillermo Fernández (guitarra), Xosé Lois Romero (acordeón).

Fiando versos de Valentín Paz-Andrade e de Celso Emilio Ferreiro, poetas homenaxeados en 2012, conduce o acto *Yolanda Castaño*.